

- H., Bauer G., Foppen R.P.B. (eds). 2020. European Bird Atlas 2: Distribution, Abundance and Change. European Bird Census Council & Lynx Edicions, Barcelona.
- Janiszewski T., Krajewski Ł., Minias P., Włodarczyk R. 2020. Charadrii Siewkowce, Scolopacii Bekasowce. W: Janiszewski T. Podlasczuc P, Wężyk M. (red.). Rzadkie ptaki Ziemi Łódzkiej, ss. 61–104. Wyd. Bekwarek, Łódź.
- Kurowski J.K. et al. (eds). 2013. Obszary NATURA 2000 w województwie łódzkim. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Łodzi, Uniwersytet Łódzki – Instytut Ekologii i Ochrony Środowiska, Łódź.
- Marchowski D., Kajzer Z., Sołowiej M., Michałowski S., Barcz M., Jasiński M., Kowalewski M., Malecha A., Przybysz M., Rek T., Sidelnik M., Sobieraj M., Stańczak P., Jankowiak Ł. 2023. Pierwsza w Polsce kolonia lęgowa szablodziobów *Recurvirostra avosetta* na sztucznych wyspach Zalewu Szczecińskiego. Orn. Pol. 64: 273–287.
- Muszyńska A. 2022. Występowanie szablodzioba *Recurvirostra avosetta* w Polsce. Orn. Pol. 63: 12–28.
- Osińska M., Janiszewski T. 2006. Awifauna lęgowa zbiornika Jeziorsko w roku 2004 – jej zmiany i problemy ochrony. W: Nowakowski J.J., Tryjanowski P., Indykiewicz P. (red.). Ornitologia polska na progu XXI stulecia – dokonania i perspektywy, ss. 235–252. Sekcja Ornitologiczna PTZool., Katedra Ekologii i Ochrony Środowiska UWM, Olsztyn.
- Ottens G. 2020. Black-winged Stilt *Himantopus himantopus*. In: Keller V.S., Herrando P., Voříšek M., Franch M., Kipson P., Milanese D., Martí M., Anton A., Klvaňová M.V., Kalyakin H., Bauer G., Foppen R.P.B. (eds). 2020. European Bird Atlas 2: Distribution, Abundance and Change. European Bird Census Council & Lynx Edicions, Barcelona.
- Spina F., Baillie S.R., Bairlein F., Fiedler W., Thorup K. (eds). 2022. The Eurasian African Bird Migration Atlas. <https://mmigrationatlas.org>. EURING/CMS.
- Stawarczyk T., Cofta T., Kajzer Z., Lontkowski J., Sikora A. 2017. Rzadkie ptaki Polski. Studio B&W Wojciech Janecki, Sosnowiec.
- Wilk T., Jujka M., Krogulec J., Chylarecki P. (red.). 2010. Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym w Polsce. Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków.
- Tomiałojć L., Stawarczyk T. 2003. Awifauna Polski. Rozmieszczenie, liczebność i zmiany. PTPP „pro Natura”, Wrocław.

Populacja lęgowa dzięcioła białogrzbietego *Dendrocopos leucotos* w północnej części Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej

Bartosz Skowron¹, Tomasz Świąciak², Przemysław Kurek³

¹ Siedlec, Źródłana 59, 42-253 Janów; bzskowron@poczta.fm

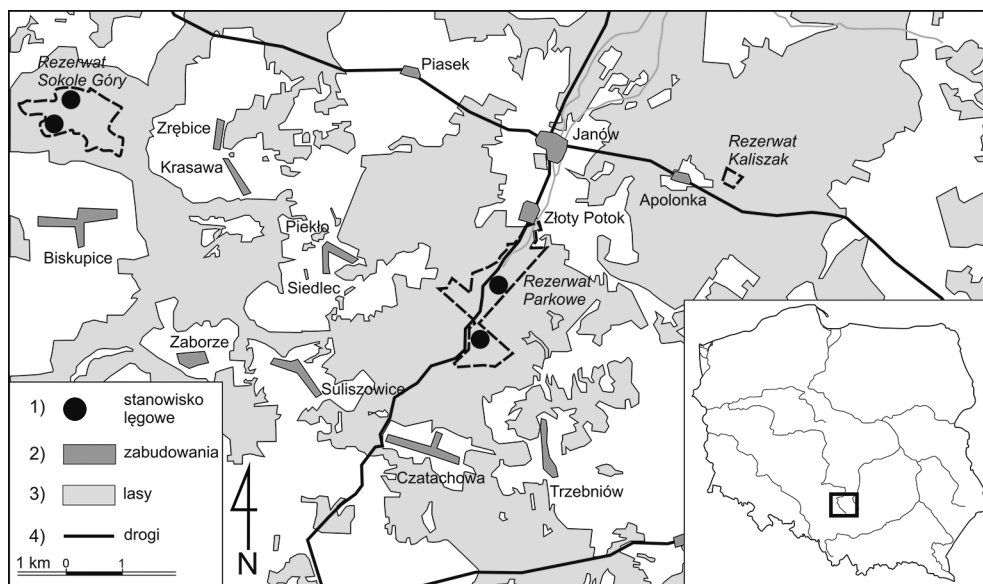
² Kościuszki 120, 42-300 Myszków

³ Zakład Ekologii Roślin i Ochrony Środowiska, Wydział Biologii UAM, Uniwersytetu Poznańskiego 6, 61-614 Poznań; przkur1@amu.edu.pl

Występowanie dzięcioła białogrzbietego *Dendrocopos leucotos* jest silnie związane ze starymi lasami liściastymi, które obfitują w martwe drewno i liczne obumierające drzewa (Czeszczewik et al. 2015). W Polsce dzięcioł ten zasiedla lasy położone głównie na wschód od linii Wisły (Piotrowska & Wesolowski 2007). Występuje w północno-wschodniej części Warmii, Mazur i Podlasia, a dalej na południu jego zasięg obejmuje Polesie, Rostocze oraz pasmo Karpat i pogórzy (Głowaciński 2001, Tomiałojć & Stawarczyk 2003,

Piotrowska & Wójciak 2005, Piotrowska & Wesołowski 2007, Kajtoch & Ciach 2016). Na zachód od Wisły znana była dotychczas tylko jedna niewielka, izolowana populacja zasiedlająca rejon Gór Świętokrzyskich – głównie obszar Świętokrzyskiego Parku Narodowego, Lasy Suchedniowskie i Cisowsko-Orłowskie (Szczepaniak 2005, Wilniewicz 2005, Szczepaniak 2020, Dębowski et al. 2021). Stanowiska na Opolszczyźnie i w rejonie Puszczy Kampinoskiej prawdopodobnie dawno zanikły (Głowaciński 2001, Tomiałojć & Stawarczyk 2003). W przeszłości dzięcioł ten miał szerszy zasięg występowania, zarówno w Europie, gdzie zasiedlał m.in. zachodnią część Niziny Europejskiej, wybrzeże Bałtyku w Niemczech, Korsykę, jak i na terenie Polski, gdzie gniazdował w dolinach Odry i Warty. W wyniku niewłaściwej gospodarki leśnej i ubywania z drzewostanów martwego drewna zanikł jednak na znacznych obszarach (Tomiałojć 2000, Tomiałojć & Stawarczyk 2003). W lasach użytkowanych gospodarczo zagęszczenia dzięcioła białogrzbietego są kilkukrotnie niższe w porównaniu do terenów objętych ochroną (Czeszczewik et al. 2015). Z tego powodu dzięcioł białogrzbisty jest uznawany za gatunek wskaźnikowy dla lasów o charakterze naturalnym, a jego występowanie może być wyznacznikiem do tworzenia terenów chronionych (Kajtoch & Figarski 2014). W Polsce dzięcioł białogrzbisty jest nielicznym gatunkiem lęgowym, umieszczonym w Czerwonej Księdze Zwierząt (Głowaciński 2001). Populacja krajowa oceniana jest na 3 500 osobników a jej trend określany jest jako wzrostowy. Najliczniejsze populacje tworzy w Karpatach i na Podlasiu (Chylarecki et al. 2018, Wilk et al. 2020).

W południowej części Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej dzięcioł białogrzbisty był sporadycznie obserwowany, np. 1.12.1990 – 1 os. w Miękinii i 3.11.2019 – samiec w dolinie potoku Raclawka (Walasz 2000, Długosz & Długosz 2019). Na północy Wyżyny pierwsza obserwacja pojedynczego samca miała miejsce 14.05.2022 k. Złotego

Rys. 1. Występowanie dzięcioła białogrzbietego na północy Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej
Fig. 1. Occurrence of the White-backed Woodpecker in the northern part of the Kraków-Częstochowa Upland. (1) – confirmed breeding in the Sokole Góry and Parkowe nature reserves, (2) – built-up areas, (3) – forests, (4) – roads

Potoku w rezerwacie Parkowe; prawdopodobnie tego samego osobnika obserwowano tam trzykrotnie w maju i czerwcu 2023, a 11.05.2024 stwierdzono bębniącą samicę, a w innej lokalizacji samca, jednak lęgów wówczas nie wykazano (Celiński et al. 2024, D. Celiński, P. Hermański, M. Borowik, P. Jura – inf. ustna). W maju 2024 przeprowadzono poszukiwania dzięcioła białogrzbiatego na północy Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej, głównie w dwóch specjalnych obszarach ochrony siedlisk Natura 2000 – Ostoja Złotopotocka (PLH240020) i Olsztyńsko-Mirowska (PLH240015). Poszukiwania polegały na nasłuchiowaniu bębnienia i głosów ptaków oraz bezpośrednich obserwacjach wizualnych, a także stwierdzeniach śladów żerowania. Nie prowadzono stymulacji głosowej. Liczebność dzięcioła białogrzbiatego określono na podstawie bezpośrednich obserwacji ptaków, uwzględniających kryteria lęgowości zgodnie z wytycznymi dla tego gatunku (Czeszczewik et al. 2009). Poszukiwania skupiły się w miejscach mogących stanowić potencjalne siedliska gatunku, tj. starodrzewach liściastych i mieszanych, charakteryzujących się występowaniem różnych stadiów rozwoju drzewostanów będących konsekwencją naturalnych zaburzeń w strukturze lasu, które w dużej skali zachowały się tu głównie na terenie istniejących i projektowanych rezerwatów przyrody. W wyniku przeprowadzonych kontroli wykryto niewielką populację lęgową dzięcioła białogrzbiatego zasiedlającą dwa obszary chronione – rezerwat przyrody Sokole Góry (pow. 222,92 ha, gm. Olsztyn) i Parkowe (pow. 234,13 ha, gm. Janów) (rys. 1). Oba rezerwaty są oddalone od siebie o ok. 8 km.

Pierwsza obserwacja dzięcioła białogrzbiatego w rezerwacie Sokole Góry dotyczyła żerującego samca i miała miejsce 12.05.2024 w północno-wschodniej części rezerwatu; 13.05 stwierdzono ptaki już w trzech miejscach, a w następnych dniach dokonano kolejnych obserwacji. W południowo-zachodniej części rezerwatu 15.05 obserwowano samca karmiącego dwa podloty w pobliżu dziupli wykutej w buku *Fagus sylvatica*. Drugą zajętą dziuplę lęgową, w której przebywało jedno pisklę karmione przez rodziców, znaleziono 16.05 na jednym ze wzgórz oddalonym ok. 600 m na północny-wschód od pierwszego stanowiska. Dziupla znajdowała się w pniu martwego buka na wysokości ok. 8 m. Oba lęgi w rezerwacie Sokole Góry miały miejsce w drzewostanach bukowych w wieku ponad 130 lat (BDL 2024). Na podstawie rozmieszczenia obserwacji, zachowań ptaków wskazujących na lęgowość i znalezionych dziupli, liczebność dzięcioła białogrzbiatego w rezerwacie określono na 3–4 pary.

W rezerwacie przyrody Parkowe bębniącego osobnika zanotowano 16.05.2024 w północnej jego części. W dniach 21–23.05 obserwowano parę żerujących ptaków z dwoma lotnymi młodymi w środkowej części rezerwatu. Na innym stanowisku, zlokalizowanym w południowo-wschodniej części rezerwatu w odległości ok. 700 m od pierwszej pary, 23.05 wykryto samicę z dwoma lotnymi młodymi ptakami. Obserwowano też trzecią parę w zachodniej części rezerwatu, jednak nie udało się potwierdzić jej gniazdowania. Lęgi w rezerwacie Parkowe wykryto w drzewostanach bukowych w wieku 190 i 210 lat (BDL 2024). Całą populację dzięcioła białogrzbiatego w rezerwach Sokole Góry i Parkowe w roku 2024 oceniono na 6–7 par, w tym w czterech przypadkach stwierdzono pewne lęgi. Z uwagi na późny termin prowadzenia obserwacji, obejmujący końcową fazę lęgów, oraz brak nasłuchów, stymulacji głosowej i obserwacji wczesnowiosennych, możliwe jest, że nie wszystkie terytoria zostały wykryte. W czterech udokumentowanych lęgach wykazano wyprowadzenie 7 młodych ptaków, jednakże część młodych przebywających poza dziuplami mogła zostać niezauważona. Wszystkie stwierdzone lęgi miały miejsce w lasach wyżynnych, na wysokość ok. 350–380 m n.p.m., w starodrzewach bukowych z nagromadzoną dużą ilością martwego drewna w postaci stojących

pni, leżaniny oraz obecnością częściowo obumarłych drzew (fot. 1). W rezerwacie Sokole Góry ptaki żerowały w buczynach w wieku 130–170 lat, w rezerwacie Parkowe w buczynach w wieku 190–210 lat, a także w grądach z panującym dębem *Quercus* sp. w wieku ok. 200 lat.

Fot. 1. Siedlisko lęgowe dzięcioła białogrzbietego w rez. Sokole Góry na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej (fot. B. Skowron) – *Breeding habitat of the White-backed Woodpecker in the Sokole Góry reserve in the Kraków-Częstochowa Upland*

Nie istnieją dane o występowaniu dzięcioła białogrzbietego na tym obszarze w czasach historycznych, w tym w XX w. (Markiewicz 1969, 1977, Walasz & Mielczarek 1992), choć w kontekście znacznie szerszego rozmieszczenia gatunku na kontynencie europejskim w przeszłości (Tomiałojć 2000) można spodziewać się, że występował on wcześniej na tych terenach. W związku z powyższym nie da się rozstrzygnąć czy zasiedlił on te tereny w ostatnich kilku czy może kilkunastu latach. Już w latach 2008–2010 spotykano w rezerwacie Parkowe nieliczne drzewa z charakterystycznymi dla tego gatunku śladami żerowania w postaci gęsto i płytko rozkutego drewna, tzw. „baranka” (Gorman 2015) (B. Skowron, P. Kurek, T. Święciak – dane niepubl.). Pomimo poszukiwań ptaków wówczas nie wykryto, a obserwacji nie kontynuowano. Również w rezerwacie Sokole Góry dzięciołów białogrzbietych w tamtym okresie nie obserwowano (dane własne). Z uwagi na występowanie gatunku w niskim zagęszczeniu oraz ze względu na specyficzne ukształtowanie terenu w tutejszych rezerwatach, utrudniające miejscami ich penetrację, ptaki mogły pozostać niezauważone. Wzrost liczby obserwacji dzięcioła białogrzbietego w rezerwacie Parkowe od roku 2022 może sugerować wzrost liczebności gatunku, ale

może też być skutkiem ukierunkowania obserwacji na jego wykrycie. Starzenie się drzewostanów, różnicowanie się ich struktury przestrzennej związanej z występowaniem naturalnych zaburzeń i obfitość różnych form martwego drewna stwarza dogodne warunki siedliskowe dla tego gatunku dzięcioła (Czeszczewik & Walankiewicz 2006, Kajtoch et al. 2013).

Poza stanowiskami w obydwu rezerwach pojedyncze żerowiska dzięcioła białogrzbiatego stwierdzono na bukach w kilku oddziałach leśnych graniczących bezpośrednio z rezerwatem Parkowe oraz w lasach bukowych w Górach Gorzkowskich, oddalonych ok. 5 km na wschód od rezerwatu. Obserwacje te wskazują na możliwość występowania gatunku na większym obszarze. Zaplanowany monitoring populacji dzięcioła białogrzbiatego pozwoli dokładniej ocenić jej wielkość i trend oraz ocenić możliwość jej trwania w Ostoji Złotopotockiej i Olsztyńsko-Mirowskiej i na terenach przyległych.

W Polsce, w latach 2013–2023 stwierdzono umiarkowany wzrost liczebności dzięcioła białogrzbiatego oraz wyraźnie liczniejsze jego występowanie na obszarach chronionych, niż poza nimi (Wardecki et al. 2023). Nowe stanowiska dzięcioła białogrzbiatego wykryto m.in. w Karpatach, co w części było związane z celową inwentaryzacją gatunku, ale niewątpliwie również ze wzrostem jego liczebności, zwłaszcza na terenach chronionych – w parkach narodowych i rezerwach przyrody (Kajtoch & Ciach 2016). Przykładem tego jest populacja dzięcioła białogrzbiatego w Tatrach, gdzie ptaki po raz pierwszy obserwowano w roku 1993, a pierwszy lęg wykryto w roku 2009. Natomiast w latach 2012–2014 stwierdzono tam już 5–7 terytoriów (Matysek et al. 2020). Pewne oznaki zasiedlania nowych terenów przez dzięcioła białogrzbiatego stwierdzono też w Świętokrzyskim Parku Narodowym (Szczepaniak 2020). W północno-wschodniej Polsce odnotowano miejscami wzrost liczebności, np. na Bagnach Biebrzańskich liczebność wzrosła z 90–100 par w latach 90. XX w. (Maciorowski & Kowalski 1999) do 181 par w roku 2022 (Krajewski et al. 2023). Między latami 2012 a 2022 wzrost liczebności dzięcioła białogrzbiatego wykazano także w Roztoczańskim Parku Narodowym oraz w okolicznych lasach (P. Stachyra – inf. ustna).

Wykrycie lęgów dzięcioła białogrzbiatego na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej zdaje się potwierdzać ogólnopolski trend wzrostowy jego populacji. Obserwacje te wskazują na potrzebę poszukiwań gatunku na innych chronionych terenach na Jurze, gdzie zachowały się większe powierzchnie dogodnych siedlisk w postaci starodrzewów liściastych i mieszanych ze skupiskami obumarłych i zamierających drzew (głównie buczyn); możliwe jest bowiem szersze występowanie tego gatunku na wspomnianym obszarze.

Summary: Breeding population of the White-backed Woodpecker *Dendrocopos leucotos* in the northern part of the Kraków-Częstochowa Upland. In Poland, the main population of the White-backed Woodpecker occurs east of the Vistula River. West of the river, the only known population until now was in the Świętokrzyskie Mountains. Historically, this woodpecker species did not breed in the Kraków-Częstochowa Upland. This study summarizes the discovery of a small breeding population of the White-backed Woodpecker in the Kraków-Częstochowa Upland within two protected areas: the “Sokole Góry” nature reserve (222 ha) and the “Parkowe” nature reserve (234 ha). The total population in May 2024 in both reserves was estimated at 6–7 pairs, with confirmed breeding in 4 cases. The birds inhabited old beech forest stands, aged 130–210 years.

Literatura

Celiński D., Hermański P., Borowik M., Jura P. 2024. Pierwsze stwierdzenie dzięcioła białogrzbiatego *Dendrocopos leucotos* na Wyżynie Częstochowskiej. Pomurnik 9: 53–56.

- Chylarecki P., Chodkiewicz T., Neubauer G., Sikora A., Meissner W., Woźniak B., Wylegała P., Ławicki Ł., Marchowski D., Betleja J., Bzoma S., Cenian Z., Górski A., Korniluk M., Moczarska J., Ochocińska D., Rubacha S., Wieloch M., Zielińska M., Zieliński P., Kuczyński L. 2018. Trendy liczebności ptaków w Polsce. GIOŚ, Warszawa.
- Czeszczewik D., Walankiewicz W., Nowak D., Kajtoch Ł. 2015. Dzięcioł białogrzbisty *Dendrocopos leucotos*. W: Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z., Chodkiewicz T. (red.). 2015. Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny. Wyd. 2, ss. 513–518. GIOŚ, Warszawa.
- Czeszczewik D., Walankiewicz W., Nowak D. 2009. Dzięcioł białogrzbisty *Dendrocopos leucotos*. W: Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią, ss. 539–544. GIOŚ, Warszawa.
- Czeszczewik D., Walankiewicz W. 2006. Logging and distribution of the White-backed Woodpecker *Denrocopos leucotos* in the Białowieża Forest. Ann. Zool. Fenn. 43: 221–227.
- Dębowski P., Dukała J., Wachecki M., Szczepaniak W., Stojek G., Staśkowiak A., Maślikowski Ł. 2021. Liczebność dzięciołów Picidae w lasach wyżynnych Lasów Suchedniowskich. Orn. Pol. 62: 101–112.
- Długosz M., Długosz I. 2019. Dzięcioł białogrzbisty *Dendrocopos leucotos* na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej. Prądnik. Prace Muz. Szafera. 29: 61–62.
- Gorman G. 2015. Foraging signs and cavities of some European woodpeckers (Picidae): Identifying the clues that lead to establishing the presence of species. Denisia 36: 87–97.
- Głowaciński Z. (red.). 2001. Polska czerwona księga zwierząt. Kręgowce. PWRiL, Warszawa.
- Kajtoch Ł., Ciach M. 2016. Dzięcioł białogrzbisty *Dendrocopos leucotos*. W: Wilk T., Bobrek R., Pępkowska-Król A., Neubauer G., Kosicki J.Z. (red.). 2016. Ptaki polskich Karpat – stan, zagrożenia, ochrona, ss. 274–283. OTOP, Marki.
- Kajtoch Ł., Figarski T. 2014. Stenotopowe gatunki dzięciołów jako wskaźnik pożądanych ilości drewna martwych i zamierających drzew w karpackich lasach. Studia i Mat. CEPL 4 (41): 116–130.
- Kajtoch Ł., Figarski T., Pełka J. 2013. The role of structural elements of forests in determining the occurrence of two specialist woodpecker species in the Carpathians, Poland. Orn. Fenn. 90: 23–40.
- Krajewski Ł., Chodkiewicz T., Czernek S., Grajewska A., Henel K., Korniluk M., Maciorowski G., Marczakiewicz P., Miński P., Neubauer G., Szczęch R., Świętochowski P., Tumiel T. 2023. Awifauna lęgowa Doliny Biebrzy – stan aktualny i zmiany. Orn. Pol. 64: 161–189.
- Maciorowski G., Kowalski J. 1999. Występowanie i ochrona dzięcioła białogrzbietego w Dolinie Biebrzy. Parki Nar. 2: 7–8.
- Markiewicz J. 1977. Materiały do znajomości awifauny północnej części Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej. Rocznik Muzeum Okręgowego w Częstochowie. Przyroda 1: 23–53.
- Markiewicz J. 1969. Ptaki okolic Częstochowy. Studia i materiały ornitologiczne. Roczniki Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu 4: 23–76.
- Matysek M., Wyka J., Binkiewicz B., Szewczyk G., Bobak J., Wierzbowski S., Cichocki W. 2020. Liczebność i rozmieszczenie dzięciołów Picidae na terenie Tatrzańskiego Parku Narodowego. Orn. Pol. 61: 32–46.
- Piotrowska M., Wesołowski T. 2007. Dzięcioł białogrzbisty. W: Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red.). 2007. Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985–2004, ss. 308–309. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań.
- Piotrowska M., Wójciak J. 2005. Dzięcioł białogrzbisty *Dendrocopos leucotos* (Bechst., 1803). W: Wójciak J., Biaduń W., Buczek T., Piotrowska M. (red.). 2005. Atlas ptaków lęgowych Lubelszczyzny, ss. 248–249. Lubelskie Tow. Orn., Lublin.
- Szczepaniak P. 2020. Ptaki-Aves. W: Buchholz L., Józwiak M., Reklewski J., Szczepaniak P. (red.). 2020. Świętokrzyski Park Narodowy – Przyroda i Człowiek, ss. 455–468. Świętokrzyski Park Narodowy – Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Bodzentyn – Kielce.
- Szczepaniak P. 2005. Dzięcioł białogrzbisty *Dendrocopos leucotos* w strefach ochrony ścisłej „Łysica” i „Święty Krzyż” w Świętokrzyskim Parku Narodowym. Kulon 10: 13–20.

- Tomiałojć L., Stawarczyk T. 2003. Awifauna Polski. Rozmieszczenie, liczebność i zmiany. PTPP „pro Natura”, Wrocław.
- Tomiałojć L. 2000. An East-West gradient in the breeding distribution and species richness of the European woodland avifauna. *Acta Ornithol.* 35: 3–17.
- Walaś K. (red.). 2000. Atlas ptaków zimujących Małopolski. Małopolskie Tow. Orn., Kraków.
- Walaś K., Mielczarek P. (red.). 1992. Atlas ptaków lęgowych Małopolski 1985–1991. *Biologica Silesiae*, Wrocław.
- Wardecki Ł., Przymencki M., Chodkiewicz T. 2023. Monitoring Rzadkich Dzięciołów. W: Chodkiewicz T., Przymencki M. (red.). 2023. Sprawozdanie z prac terenowych i opracowanie wyników uzyskanych w sezonie lęgowym w 2023 roku. Monitoring ptaków z uwzględnieniem obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, lata 2023–2025, ss. 259–265. GIOŚ, Warszawa.
- Wilk T., Chodkiewicz T., Sikora A., Chylarecki P., Kuczyński L. 2020. Czerwona lista ptaków Polski. OTOP, Marki.
- Wilniewczyc P. 2005. Dzięcioł białogrzbiety – *Dendrocopos leucotos* (Bechst., 1803). W: Chmielewski S., Fijewski Z., Nawrocki P., Polak M., Sulek J., Tabor J., Wilniewczyc P. (red.). 2005. Ptaki Krainy Gór Świętokrzyskich. Monografia faunistyczna, ss. 272. Bogucki Wyd. Nauk., Kielce–Poznań.